KURRIKULUM VOO
GESKIEDENIS

LEERDERMATERIAAL
KWARTAAL 3 2026

‘BACK ON TRACK’ PROGRAM
GRAAD 12

Wes-Kaapse Regering
Onderwys
VIR JOU

Kopiereg Voorbehou

SESSIE: 01 AUGUSTUS 2026

ONDERWERP: VRAESTEL 1 OPSTELLE

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie hersieningsessies vereis jou deelname en aandag.

2. Die eksamenvaardighede in hierdie boekie is nie nuut nie. Hulle is deur die jaar aangeleer tydens:
    - Klaskameronderrig
    - BOT-sessies
    - Ekstra Klasse
    - Telematiese lesse

3. Vertrou die vaardighede wat jy aangeleer het. Hierdie selfde vaardighede word in BEIDE Vraestel 1 en Vraestel 2 gebruik.
   Tydens die sessies:
    - Volg die tutor noukeurig
    - Beantwoord die aktiwiteite
    - Neem deel en vra vrae

Onthou:

- Geskiedenis gaan nie net oor die memorisering van feite nie. Dit gaan oor die verstaan, interpretasie en verduideliking van bronne deur middel van bewyse.
- Hoe meer jy deelneem, hoe meer selfversekerd sal jy word.

WAT GAAN ONS VANDAG DOEN?

In vandag se sessie sal ons sleutelinhoud van die Viëtnamoorlog, Mobutu se Kongo en die Swartmagbeweging hersien. Ons sal dan fokus op opstelskryfvaardighede met die Swartmagbeweging as voorbeeld.

Teen die einde van die sessie behoort jy in staat te wees om:

- Herroep sleutelinhoud met behulp van breinkaarte
- Analiseer 'n opstelvraag met behulp van die 5 W's
- Skryf 'n duidelike inleiding
- Skep 'n argumentlyn (LOA)
- Skryf 'n PVBS-paragraaf
- Skryf 'n effektiewe gevolgtrekking
- Beplan en struktureer 'n opstelantwoord

My Vraestel 1 Onderwerpe en Teikens

Gebruik die spasie hieronder om neer te skryf:

1. Die onderwerpe wat jy in Vraestel 1 sal beantwoord
2. 'n Realistiese teiken wat jy graag vanjaar in Geskiedenis wil bereik.

Onthou:
'n Realistiese teiken behoort jou te motiveer om te verbeter en jou aan te moedig om konsekwent deur die hersieningsprogram te werk.

BRONGEBASEERDE ONDERWERP(E): **OPSTELONDERWERP(E):**

……. …….

……. …….

……. …….

……. …….

……. …….

……. …….

……. …….

AKTIWITEIT 1: WAT ONTHOU JY?

- Voordat ons hersien, kom ons kyk hoeveel inhoud jy reeds ken.
- Skryf enige feite, mense, gebeure of idees neer wat jy oor elke onderwerp onthou, sonder om jou notas te gebruik.
- Skryf soveel as moontlik, so vinnig as moontlik, neer in die opstelle wat jy geleer het.
- Sodra jy klaar is, deel wat jy onthou het met jou onderwyser of die persoon wat langs jou sit.
- Kyk of jy soortgelyke of verskillende inligting het.

Die Viëtnamoorlog

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

Mobutu se Kongo

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

Die Swartmagbeweging

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

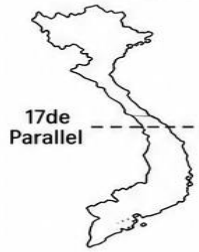
AKTIWITEIT 2: BOU INHOUD VIR OPSTELSKRYF

- Daar word van jou verwag om 2 breinkaarte te voltooi.
- Spandeer ongeveer 15 minute om elke gedagtekaart te voltooi deur die kennis wat jy reeds het, te gebruik.
- Nadat jy die breinkaart voltooi het, deel en bespreek jou antwoorde met jou onderwyser en/of maats (5 minute per breinkaart).
- Gebruik die besprekings- en terugvoersessie om enige ontbrekende inligting by te voeg en jou antwoorde te verbeter.
- 'n Opsomming van 5 minute sal na elke breinkaart volg.

VIËTNAM-OORLOG (1955–1975) – OPSTEL MINDMAP

★ GEBRUIK HIERDIE 8 AREAS OM JOU OPSTEL TE BEPLAN ★

1 AGTERGROND / VERDELING VAN VIËTNAM

2 VSA RAAK BETROKKE

3 VSA TAKTIEKE

4 VIËTCONG TAKTIEKE

8 SLEUTEL-AREAS OM JOU OPSTEL TE STRUCKTUREER

5 BELANGRIKE GEBEURTENISSE

6 TEENSTAND TEEN DIE OORLOG

7 VSA TREK ONT

8 INVLOED / UITKOMS

MOBUTU SE KONGO (1965–1997)

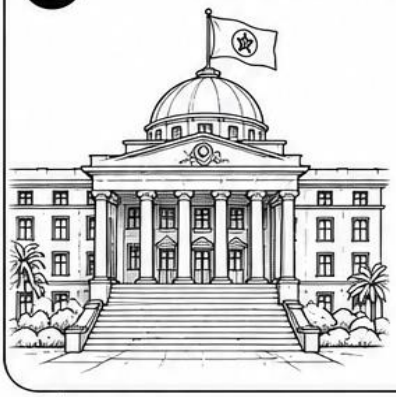
★ GEBRUIK HIERDIE 8 AREAS OM JOU OPSTEL TE BEPLAN ★

1 AGTERGROND

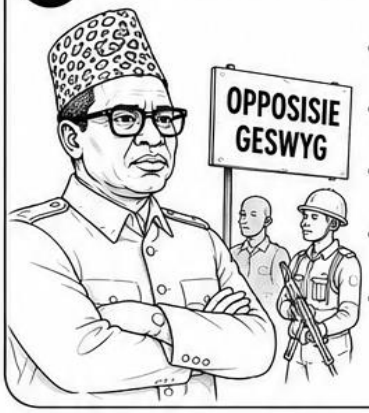
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

2 POLITIEKE SUKSESSE

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

3 POLITIEKE UITDAGINGS

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

4 EKONOMIESE SUKSESSE

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

8 SLEUTEL-AREAS OM JOU OPSTEL TE STRUKTUREER

5 EKONOMIESE UITDAGINGS

- _____
- _____
- _____
- _____

6 SOSIALE & KULTURELE SUKSESSE

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

7 SOSIALE & KULTURELE UITDAGINGS

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

8 ALGEHELE IMPAK / LEGATENIS

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

DIE SWARTMAGBEWEGING

OPSTEL MINDMAP

1 REDES VIR DIE BEWEGING

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

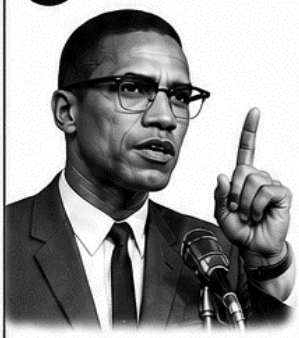
2 FILOSOFIE VAN SWARTMAG

SWART MAG

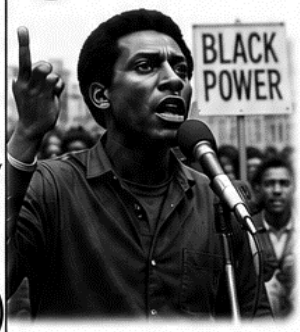
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

3 MALCOLM X

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

4 STOKELY CARMICHAEL

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

DIE SWARTMAG BEWEGING

5 BLACK PANTHER PARTY

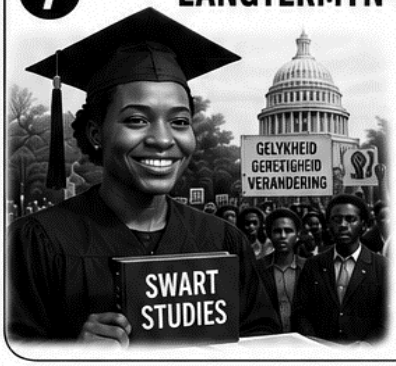
- _____
- _____
- _____
- _____

6 KORTTERMYN-IMPAK

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

7 LANGTERMYN-IMPAK

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

8 ALGEHELE IMPAK / NALATENSKAP

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

AKTIWITEIT 3: ONTLEDING VAN JOU OPSTELVRAE

- Voordat jy 'n opstel skryf, moet jy verstaan wat die vraag vra.
- Gebruik die 5 W's om jou te help om die fokus van die vraag en die inhoud wat jy in jou antwoord moet insluit, te identifiseer.

STAP 1 Lees die opstelvraag noukeurig deur.
STAP 2 Identifiseer die 5W's
STAP 3 Identifiseer die opdragwoord.

Sien die voorbeeld hieronder:

VRAAG:
Verduidelik tot watter mate die Swartmagbeweging suksesvol daarin was om Afro-Amerikaners te organiseer om rassediskriminasie en segregasie in die VSA gedurende die 1960's uit te daag.

Staaf jou antwoord met relevante historiese bewyse.

<u>WIE</u> **Is die mense/organisasies betrokke?**	• Swartmagbeweging • Afro-Amerikaners *Leiers wat met die beweging verbind is: Malcolm X, Stokely Carmichael en die Black Panther Party.*
<u>WAT</u> **is die onderwerp?**	• Die sukses van die Swartmagbeweging • Hoe Afro-Amerikaners georganiseer en gemobiliseer is • Uitdaging van rassediskriminasie en segregasie
<u>WANNEER</u> **(tydperk)?**	• Gedurende die 1960's
<u>WAAR</u> **Het dit gebeur (plek)?**	• VSA (Verenigde State van Amerika)
<u>WAAROM</u> **(doel)?**	• Om ongelykheid te beveg en die lewens van Afro-Amerikaners te verbeter. • Alhoewel dit nie in die vraag was nie, was dit die doel: Om rassediskriminasie en segregasie uit te daag
BEVELWOORDE (hoe om die vraag te beantwoord)? • "Verduidelik" = gee redes en bespreek in detail • “Tot watter mate” = verskaf BEIDE suksesse en beperkings/mislukkings	

Analiseer nou beide die opstelvrae hieronder

VRAAG:
Die onttrekking van soldate uit Viëtnam het die nederlaag van die Amerikaners se beleid van inperking aangedui.

Stem jy saam met die stelling? Staaf jou antwoord met behulp van relevante bewyse uit die tydperk 1965 tot 1975.

WIE?	
WAT?	
WANNEER?	
WAAR?	
WAAROM?	
BEVELWOORDE (hoe om die vraag te beantwoord)?	

VRAAG:
Mobutu Sese Seko se politieke en ekonomiese beleid, wat deur die nuut onafhanklike Kongo in die vroeë 1960's ingestel is, is deur al die Kongolese verwelkom.

Bespreek krities hierdie stelling deur relevante bewyse te gebruik om jou antwoord te staaf

WIE?	
WAT?	
WANNEER?	
WAAR?	
WAAROM?	
BEVELWOORDE (hoe om die vraag te beantwoord)?	

AKTIWITEIT 4: SKRYF 'N INLEIDING DEUR A.R.T TE GEBRUIK

Baie leerders vind inleidings moeilik omdat hulle onseker is oor hoe om 'n opstel te begin.

Die goeie nuus is dat 'n Geskiedenis-inleiding 'n eenvoudige struktuur volg. As jy die opstelvraag kan beantwoord, kan jy 'n inleiding skryf.

A = ANTWOORD DIE VRAAG
- Neem 'n duidelike standpunt/argument in
- Herskryf die stelling/vraag in jou eie woorde

R = GEE 'N REDE
- Verduidelik WAAROM jy saamstem/nie saamstem nie, of waarop jou argument gebaseer is.

T = GEE TEMAS
- Noem 2–3 hoofonderwerpe/voorbeelde wat in jou opstel bespreek sal word.

ONTHOU: Jou inleiding is 'n padkaart. Dit vertel die eksaminator wat jou argument is en wat jy in jou opstel sal bespreek.

Sien die voorbeeld hieronder:

VRAAG:
Verduidelik tot watter mate die Swartmagbeweging was suksesvol daarin om Afro-Amerikaners te organiseer om rassediskriminasie en segregasie in die VSA gedurende die 1960's uit te daag.

Staaf jou antwoord met relevante historiese bewyse.

ART	VOORBEELD
A	Die Swartmagbeweging was **suksesvol in 'n groter mate** in die organisering van Afro-Amerikaners om rassediskriminasie en segregasie in die VSA gedurende die 1960's uit te daag.
R	Die beweging het swart trots, selfrespek en selfverdediging onder Afro-Amerikaners bevorder.
T	Hierdie opstel sal Malcolm X, Stokely Carmichael en die Black Panther Party bespreek.

VOEG DIT SAAM:

Die Swartmagbeweging was tot 'n groter mate suksesvol in die organisering van Afro-Amerikaners om rassediskriminasie en segregasie in die VSA gedurende die 1960's uit te daag. Die beweging het swart trots, selfrespek en selfverdediging onder Afro-Amerikaners bevorder. Hierdie opstel sal Malcolm X, Stokely Carmichael en die Black Panther Party bespreek.

Analiseer en skryf nou 'n inleiding vir óf die Viëtnam- óf die Kongo-opstel.

VRAAG:
Die onttrekking van soldate uit Viëtnam het die nederlaag van die Amerikaners se beleid van inperking aangedui.

Stem jy saam met die stelling? Staaf jou antwoord met behulp van relevante bewyse uit die tydperk 1965 tot 1975.

ART	VOORBEELD
A	
R	
T	

VOEG DIT SAAM:

VRAAG:
Mobutu Sese Seko se politieke en ekonomiese beleid, wat deur die nuut onafhanklike Kongo in die vroeë 1960's ingestel is, is deur al die Kongolese verwelkom.

Bespreek krities hierdie stelling deur relevante bewyse te gebruik om jou antwoord te staaf

ART	VOORBEELD
A	
R	
T	

VOEG DIT SAAM:

AKTIWITEIT 5: SKRYF 'N PARAGRAAF MET BEHULP VAN PVBS

'n Goeie opstel bestaan uit goed gestruktureerde paragrawe. Een van die maklikste maniere om 'n goeie Geskiedenisparagraaf te skryf, is om die PVBS-metode te gebruik.

P – PUNT	V – VERDUIDELIK	B - BEWYSE	S– SKAKEL/LOA
WAT is die hoofgedagte/onderwerp van die paragraaf	• Verduidelik jou punt duidelik deur die 5 W's te gebruik.	• Gee voorbeelde • Gebruik name, gebeurtenisse, beleide of organisasies.	Koppel jou paragraaf terug aan die opstelvraag/argument

Die voorbeeld hieronder fokus op die REDES vir die Swartmagbeweging:

VRAAG:
Verduidelik tot watter mate die Swartmagbeweging was suksesvol daarin om Afro-Amerikaners te organiseer om rassediskriminasie en segregasie in die VSA gedurende die 1960's uit te daag.

Staaf jou antwoord met relevante historiese bewyse.

P – PUNT	Die Swartmagbeweging het om verskeie redes begin.
V – VERDUIDELIK	Baie Afro-Amerikaners het steeds armoede, werkloosheid en polisiebrutaliteit in die gesig gestaar.
B – BEWYSE	Afro-Amerikaners het arm skole bygewoon, in arm behuisingsgebiede gewoon en is dikwels gewelddadig deur die polisie behandel.

WENKE VIR DIE SKEP VAN 'N LOA:

'n Argumentasielyn (LOA) is jou algehele antwoord op die opstelvraag. Dit vertel die eksaminator wat jy argumenteer en help om die rigting van jou opstel te bepaal. Hieronder kyk ons na hoe ons dit saamgestel het deur die opstelvraag oor die Swartmagbeweging hier bo te gebruik.

SKAKELWOORD:	Daarom,
PUNT (hoofgedagte van die paragraaf):	tot 'n groot mate het die **redes** vir die Swartmagbeweging
BEANTWOORD DIE VRAAG:	daartoe gelei dat Afro-Amerikaners teen rassediskriminasie geveg het.

SKAKELFRASES VIR JOU ARGUMENTE
""Daarom", "Dit toon dat...", "Dus...", "Oor die algemeen...", "As gevolg daarvan...". "Gevolglik...", "Om hierdie rede...", "Dit is duidelik dat..."

S – SKAKEL/LOA	Daarom het die redes vir die Swartmagbeweging tot 'n groot mate daartoe gelei dat Afro-Amerikaners teen rassediskriminasie geveg het.

VOEG DIT SAAM:

Die Swartmagbeweging het begin as gevolg van verskeie **redes.** Baie Afro-Amerikaners het steeds armoede, werkloosheid en polisiebrutaliteit in die gesig gestaar. Afro-Amerikaners het swak skole bygewoon, in arm behuisingsgebiede gewoon en is dikwels gewelddadig deur die polisie behandel. Daarom het die **redes** vir die Swartmagbeweging tot ‘n groot mate daartoe gelei dat Afro-Amerikaners teen rassediskriminasie geveg het.

Skryf nou 'n paragraaf oor die TAKTIEKE wat deur die Viëtkong gebruik is.

VRAAG:
Die onttrekking van soldate uit Viëtnam het die nederlaag van die Amerikaners se beleid van inperking aangedui.

Stem jy saam met die stelling? Staaf jou antwoord met behulp van relevante bewyse uit die tydperk 1965 tot 1975.

P – PUNT	
V – VERDUIDELIK	
B – BEWYSE	
S – SKAKEL/LOA	

VOEG DIT SAAM:

Skryf nou 'n paragraaf oor die EKONOMIESE MISLUKKINGS van Mobutu.

VRAAG:
Mobutu Sese Seko se politieke en ekonomiese beleid, wat deur die nuut onafhanklike Kongo in die vroeë 1960's ingestel is, is deur al die Kongolese verwelkom.

Bespreek krities hierdie stelling deur relevante bewyse te gebruik om jou antwoord te staaf

P – PUNT	
V – VERDUIDELIK	
B – BEWYSE	
S – SKAKEL/LOA	

VOEG DIT SAAM:

AKTIWITEIT 6: SKRYF VAN 'N GEVOLGTREKKING

Baie leerders vind gevolgtrekkings moeilik omdat hulle onseker is oor hoe om 'n opstel af te sluit. 'n Goeie gevolgtrekking is egter bloot 'n opsomming van jou argument.

'n Geskiedenis-gevolgtrekking moet:

1. **BEVESTIG JOU ARGUMENT**
   Herhaal jou antwoord op die opstelvraag.

   Voorbeeld:
   Daarom kan ons argumenteer dat ...

2. **GEE 'N REDE**
   Gebruik een van die hoofpunte uit jou opstel om jou argument te staaf.

ONTHOU:

- ✓ Moenie nuwe inligting bekendstel nie.
- ✓ Moenie 'n lang paragraaf skryf nie.
- ✓ Hou jou gevolgtrekking duidelik en gefokus.

'n Goeie gevolgtrekking herinner die eksaminator aan jou argument en laat 'n sterk finale indruk.

Sien die voorbeeld hieronder:

VRAAG: **Verduidelik tot watter mate** die Swartmagbeweging was suksesvol daarin om Afro-Amerikaners te organiseer om rassediskriminasie en segregasie in die VSA gedurende die 1960's uit te daag.	
BEVESTIG JOU ARGUMENT	Daarom was die Swartmagbeweging tot 'n groter mate suksesvol in die organisering van Afro-Amerikaners om rassediskriminasie en segregasie in die VSA gedurende die 1960's uit te daag.
GEE 'N REDE	Leiers soos Malcolm X, Stokely Carmichael en die Black Panther Party het 'n belangrike rol gespeel in die uitdagende van diskriminasie en segregasie.

VOEG DIT SAAM:

Daarom was die Swartmagbeweging tot 'n groter mate suksesvol in die organisering van Afro-Amerikaners om rassediskriminasie en segregasie in die VSA gedurende die 1960's uit te daag. Leiers soos Malcolm X, Stokely Carmichael en die Black Panther Party het 'n belangrike rol gespeel in die uitdagende van diskriminasie en segregasie.

Skryf nou 'n gevolgtrekking vir óf die Viëtnam- óf die Kongo-opstel.

VRAAG: Die onttrekking van soldate uit Viëtnam het die nederlaag van die Amerikaners se beleid van inperking aangedui. **Stem jy saam** met die stelling? Staaf jou antwoord met behulp van relevante bewyse uit die tydperk 1965 tot 1975.	
BEVESTIG JOU ARGUMENT	
GEE 'N REDE	

VOEG DIT SAAM:

VRAAG:
Mobutu Sese Seko se politieke en ekonomiese beleid, wat deur die nuut onafhanklike Kongo in die vroeë 1960's ingestel is, is deur al die Kongolese verwelkom. **Bespreek krities** hierdie stelling deur relevante bewyse te gebruik om jou antwoord te staaf

BEVESTIG JOU ARGUMENT	
GEE 'N REDE	

VOEG DIT SAAM:

AKTIWITEIT 7: VOEG DIT ALLES BYMEKAAR

Jy het nou geleer hoe om:
- ✓ Analiseer 'n opstelvraag
- ✓ Skryf 'n inleiding
- ✓ Skep 'n argumentslyn (LOA)
- ✓ Skryf 'n PVBS-paragraaf
- ✓ Skryf 'n gevolgtrekking

Gebruik die spasie hieronder om 'n opstel te beplan.

Kies EEN van die opstelvrae en voltooi die beplannings-templaat.

Dui die vraag aan wat jy gekies het:

Verduidelik tot watter mate die Swartmagbeweging suksesvol daarin was om Afro-Amerikaners te organiseer om rassediskriminasie en segregasie in die VSA gedurende die 1960's uit te daag. Staaf jou antwoord met relevante historiese bewyse.	Die onttrekking van soldate uit Viëtnam het die nederlaag van die Amerikaners se beleid van inperking aangedui. **Stem jy saam** met die stelling? Staaf jou antwoord met behulp van relevante bewyse uit die tydperk 1965 tot 1975	Mobutu Sese Seko se politieke en ekonomiese beleid, wat deur die nuut onafhanklike Kongo in die vroeë 1960's ingestel is, is deur al die Kongolese verwelkom. **Bespreek krities** hierdie stelling deur relevante bewyse te gebruik om jou antwoord te staaf.

ARGUMENTSLYN (LOA)
INLEIDING
PARAGRAAF 1 ONDERWERP: BEWYSE:

PARAGRAAF 2
ONDERWERP:
BEWYSE:

PARAGRAAF 3
ONDERWERP:
BEWYSE:

PARAGRAAF 4
ONDERWERP:
BEWYSE:

GEVOLGTREKKING

SESSIE: 15 AUGUSTUS 2026

ONDERWERP: VRAESTEL 2 OPSTELLE

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie hersieningsessies vereis jou deelname en aandag.

2. Die eksamenvaardighede in hierdie boekie is nie nuut nie. Hulle is deur die jaar aangeleer tydens:
    - Klaskameronderrig
    - BOT-sessies
    - Ekstra Klasse
    - Telematiese lesse

3. Vertrou die vaardighede wat jy aangeleer het. Hierdie selfde vaardighede word in BEIDE Vraestel 1 en Vraestel 2 gebruik.
   Tydens die sessies:
    - Volg die tutor noukeurig
    - Beantwoord die aktiwiteite
    - Neem deel en vra vrae

Onthou:

- Geskiedenis gaan nie net oor die memorisering van feite nie. Dit gaan oor die verstaan, interpretasie en verduideliking van bronne deur middel van bewyse.
- Hoe meer jy deelneem, hoe meer selfversekerd sal jy word.

<u>WAT GAAN ONS VANDAG DOEN?</u>

In vandag se sessie sal **ons sleutelinhoud van die Swartbewussynsbeweging en die Pad na Demokrasie hersien.**

Teen die einde van die sessie behoort jy in staat te wees om die volgende te doen:

- Herroep sleutelinhoud met behulp van breinkaarte
- Analiseer 'n opstelvraag met behulp van die 5 W's
- Skryf 'n duidelike inleiding
- Skep 'n argumentlyn (LOA)
- Skryf 'n PVBS-paragraaf
- Skryf 'n effektiewe gevolgtrekking
- Beplan en struktureer 'n opstelantwoord

My Vraestel 2 Onderwerpe en teikens

Gebruik die spasie hieronder om neer te skryf:

1. Die onderwerpe wat jy in Vraestel 2 sal beantwoord
2. 'n Realistiese teiken wat jy graag vanjaar in Geskiedenis wil bereik.

Onthou:
'n Realistiese teiken behoort jou te motiveer om te verbeter en jou aan te moedig om konsekwent deur die hersieningsprogram te werk.

BRONGEBASEERDE ONDERWERP(E): **OPSTELONDERWERP(E):**

……. …….

……. …….

……. …….

……. …….

……. …….

……. …….

……. …….

AKTIWITEIT 1: WAT ONTHOU JY?

- Voordat ons hersien, kom ons kyk hoeveel inhoud jy reeds ken.
- Skryf enige feite, mense, gebeure of idees neer wat jy oor elke onderwerp onthou, sonder om jou notas te gebruik.
- Skryf soveel as moontlik, so vinnig as moontlik, neer in die opstelle wat jy geleer het.
- Sodra jy klaar is, deel wat jy onthou het met jou onderwyser of die persoon wat langs jou sit.
- Kyk of jy soortgelyke of verskillende inligting het.

Die Swartbewussynsbeweging

……

……

……

……

……

……

……

……

……

Die Pad na Demokrasie

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

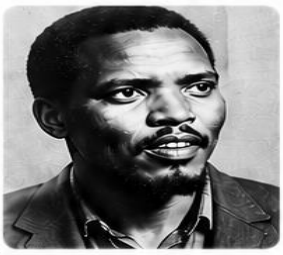
AKTIWITEIT 2: BOU INHOUD VIR OPSTELSKRYF

- Daar word van jou verwag om 2 breinkaarte te voltooi.
- Spandeer ongeveer 15 minute om elke gedagtekaart te voltooi deur die kennis wat jy reeds het, te gebruik.
- Nadat jy die breinkaart voltooi het, deel en bespreek jou antwoorde met jou onderwyser en/of maats (5 minute per breinkaart).
- Gebruik die besprekings- en terugvoersessie om enige ontbrekende inligting by te voeg en jou antwoorde te verbeter.
- 'n Opsomming van 5 minute sal na elke breinkaart volg.

DIE SWART BEWUSSYNSBEWEGING

OPSTEL MINDMAP

1 AGTERGROND: STEVE BIKO EN DIE SB-FILOSOFIE

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

2 AARD / FILOSOFIE EN DOELWITTE VAN SWART BEWUSSYN

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

3 STEVE BIKO EN ANDER LEAERS BREEK WEG VAN NUSAS EN VORM SASO

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

4 MOBILISERING VAN VERSKEIE ORGANISASIES (NUSAS, SASO, SASM)

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

8 SLEUTEL-AREAS OM JOU OPSTEL TE STRUKTUREER

5 MOBILISERING VAN WERKERS (BAWU EN SASO)

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

6 MOBILISERING DEUR GEMEENSKAPSWERK (ZANEMPILO GEMEENSKAPSGESONDHEIDSKLINIEK)

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

7 DIE 1976 SOWETO-OPSTAND: INVLOED VAN SB OP STUDENTE

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

8 DIE NALATENSKAP VAN SWART BEWUSSYN OP SUID-AFRIKAANSE POLITIEK

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

DIE KOMS VAN DEMOKRASIE IN SUID-AFRIKA (1990–1994)

OPSTEL-MINDMAP

1 REDES VIR ONDERHANDELINGS

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

2 ONTBANNING VAN ORGANISASIES EN VRYLATING VAN MANDELA

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

3 GROOTE SCHUUR EN PRETORIA-MINUTES

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

8 BELANGRIKE GEBIEDE OM JOU OPSTEL TE STRUKTUREER

4 CODESA

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

5 HINDERNISSE VIR ONDERHANDELINGS

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

6 HERVATTING VAN ONDERHANDELINGS

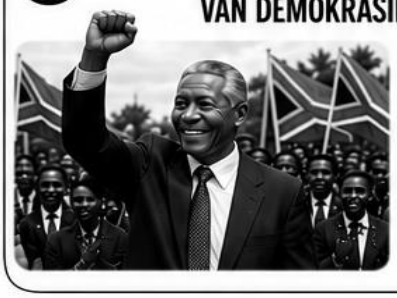
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

7 1994 DEMOKRATIESE VERKIESINGS

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

8 NALATENSKAP / BETEKENIS VAN DEMOKRASIE

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG

OPSTEL-MINDMAP

E1 = Opstel 1: Die einde van die Koue Oorlog (Fokus op Oos-Europa / USSR)

E2 = Opstel 2: Impak van Gorbatsjof se hervormings op Suid-Afrika

HOE OM TE GEBRUIK:

Gebruik al 8 blokke om jou opstel te beplan. Fokus veral op die blokke wat aangedui word vir die opstelvraag wat jy kry.

E1 Fokus hoofsaaklik op hierdie opstel

E2 Fokus hoofsaaklik op hierdie opstel

E1+E2 Belangrik vir albei opstelle

1 VERWAKKENDE SOWJET-EKONOMIE

E1 + E2

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

2 GORBATSJOF SE LEIERSKAP

E1 + E2

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

3 GLASNOST (OPENHEID)

E1 + E2

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

4 PERESTROIKA (HERSTRUKTURERING)

E1 + E2

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

5 TEENSTAND EN ANDER FAKTORE

HOOFSAKLIK E1

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

8 SLEUTELGEBIEDE OM JOU OPSTEL TE STRUKTUREER

6 IMPAK OP DIE NP EN DIE ANC

HOOFSAKLIK E2

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

7 ANGOLA, NAMIBIË EN ONDERHANDELINGE

HOOFSAKLIK E2

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

8 NALATENSKAP / TOTALE IMPAK

E1 + E2

VIR OPSTEL 1
(DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG)

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

VIR OPSTEL 2
(IMPAK OP SUID-AFRIKA)

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

AKTIWITEIT 3: ONTLEDING VAN JOU OPSTELVRAE

- Voordat jy 'n opstel skryf, moet jy verstaan wat die vraag vra.
- Gebruik die 5 W's om jou te help om die fokus van die vraag en die inhoud wat jy in jou antwoord moet insluit, te identifiseer.

STAP 1 Lees die opstelvraag noukeurig deur.
STAP 2 Identifiseer die 5W's
STAP 3 Identifiseer die opdragwoord.

Sien die voorbeeld hieronder:

VRAAG:

Die proses van onderhandelinge tussen verskeie politieke partye het 'n belangrike rol gespeel in die vestiging van 'n demokratiese Suid-Afrika in 1994.

Bespreek hierdie stelling krities. Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun.

WIE?	• Verskeie politieke partye *Soos: ANC, Nasionale Party, PAC, Inkatha Vryheidsparty, Ander politieke partye*
WAT?	• Onderhandelinge • Die vestiging van 'n demokratiese Suid-Afrika
WANNEER?	• 1990 - 1994
WAAR?	• Suid-Afrika
WAAROM?	• Vestig demokrasie
BEVELWOORDE (hoe om die vraag te beantwoord)? • Bespreek krities • Belangrike rol • Onderhandelinge • Demokratiese Suid-Afrika • Ondersteun jou argument	

Analiseer nou die opstelvraag hieronder

VRAAG:

Steve Biko en die filosofie van Swart Bewussyn het 'n belangrike rol gespeel in die mobilisering van swart Suid-Afrikaners teen die Apartheidsregime gedurende die 1970's.

Stem jy saam met hierdie stelling? Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun.

WIE?	
WAT?	
WANNEER?	
WAAR?	
WAAROM?	
BEVELWOORDE (hoe om die vraag te beantwoord)?	

AKTIWITEIT 4: SKRYF 'N INLEIDING DEUR A.R.T TE GEBRUIK

Baie leerders vind inleidings moeilik omdat hulle onseker is oor hoe om 'n opstel te begin.

Die goeie nuus is dat 'n Geskiedenis-inleiding 'n eenvoudige struktuur volg. As jy die opstelvraag kan beantwoord, kan jy 'n inleiding skryf.

A = BEANTWOORD DIE VRAAG
- Neem 'n duidelike standpunt/argument in
- Herskryf die stelling/vraag in jou eie woorde

R = GEE 'N REDE
- Verduidelik WAAROM jy saamstem/nie saamstem nie, of waarop jou argument gebaseer is.

T = GEE TEMAS
- Noem 2–3 hoofonderwerpe/voorbeelde wat in jou opstel bespreek sal word.

ONTHOU: Jou inleiding is 'n padkaart. Dit vertel die eksaminator wat jou argument is en wat jy in jou opstel sal bespreek.

Sien die voorbeeld hieronder:

VRAAG:
Die proses van onderhandelinge tussen verskeie politieke partye het 'n belangrike rol gespeel in die vestiging van 'n demokratiese Suid-Afrika in 1994.

Bespreek hierdie stelling krities. Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun.

ART	VOORBEELD
A	Onderhandelinge het 'n belangrike rol gespeel in die vestiging van 'n demokratiese Suid-Afrika.
R	Politieke geweld en ander uitdagings het egter ook die proses beïnvloed.
T	Tussen 1990 en 1994 het onderhandelinge en politieke geweld gehelp om 'n demokratiese Suid-Afrika te vestig.

VOEG DIT SAAM:
Onderhandelinge het 'n belangrike rol gespeel in Suid-Afrika se oorgang na demokrasie. ***Maar,*** politieke geweld en ander uitdagings het ook die proses beïnvloed. Tussen 1990 en 1994 het onderhandelinge en die oplossing van hierdie struikelblokke gehelp om 'n demokratiese Suid-Afrika te vestig.

Skryf nou 'n inleiding hieronder

VRAAG:
Steve Biko en die filosofie van Swart Bewussyn het 'n belangrike rol gespeel in die mobilisering van swart Suid-Afrikaners teen die Apartheidsregime gedurende die 1970's.

Stem jy saam met hierdie stelling? Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun.

ART	VOORBEELD
A	
R	
T	

VOEG DIT SAAM:

AKTIWITEIT 5: SKRYF 'N PARAGRAAF MET BEHULP VAN PVBS

'n Goeie opstel bestaan uit goed gestruktureerde paragrawe. Een van die maklikste maniere om 'n goeie Geskiedenisparagraaf te skryf, is om die PEEL-metode te gebruik.

P – PUNT	V – VERDUIDELIK	B - BEWYSE	S– SKAKEL/LOA
WAT is die hoofgedagte/onderwerp van die paragraaf	• Verduidelik jou punt duidelik deur die 5 W's te gebruik.	• Gee voorbeelde • Gebruik name, gebeurtenisse, beleide of organisasies.	Koppel jou paragraaf terug aan die opstelvraag/argument

Die voorbeeld hieronder fokus op die Groote Schuur en Pretoria Minuut vir die Pad na Demokrasie:

VRAAG:
Die proses van onderhandelinge tussen verskeie politieke partye het 'n belangrike rol gespeel in die vestiging van 'n demokratiese Suid-Afrika in 1994.

Bespreek hierdie stelling krities. Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun.

P – PUNT	Die Groote Schuur Minuut en Pretoria Minuut het 'n belangrike rol gespeel in die vestiging van 'n demokratiese Suid-Afrika in 1994.
V – VERDUIDELIK	Hierdie notules het die NP-regering en die ANC gehelp om saam te werk en vreedsame oplossings vir Suid-Afrika se probleme te vind.
B – BEWYSE	Die Groote Schuur-minuut is in Mei 1990 onderteken en die Pretoria-minuut is in Augustus 1990 onderteken. Tydens die Pretoria-minuut het die ANC ingestem om die gewapende stryd op te skort.

WENKE VIR DIE SKEP VAN 'N LOA:

'n Argumentasielyn (LOA) is jou algehele antwoord op die opstelvraag. Dit vertel die eksaminator wat jy argumenteer en help om die rigting van jou opstel te bepaal. Hieronder kyk ons na hoe ons dit saamgestel het deur die opstelvraag oor die Swartmagbeweging hier bo te gebruik.

SKAKELWOORD:	Daarom,
PUNT (hoofgedagte van die paragraaf):	het hierdie minute
BEANTWOORD DIE VRAAG:	'n belangrike rol gespeel in die vestiging van 'n demokratiese Suid-Afrika in 1994.

SKAKELFRASES VIR JOU ARGUMENTE

"""Daarom", "Dit toon dat...", "Dus...", "Oor die algemeen...", "As gevolg daarvan...". "Gevolglik...", "Om hierdie rede...", "Dit is duidelik dat..."

S – SKAKEL/LOA	Daarom het hierdie notules 'n belangrike rol gespeel in die vestiging van 'n demokratiese Suid-Afrika in 1994.

VOEG DIT SAAM:

Die Groote Schuur Minuut en Pretoria Minuut het 'n belangrike rol gespeel in die vestiging van 'n demokratiese Suid-Afrika in 1994. Hierdie notules het die NP-regering en die ANC gehelp om saam te werk en vreedsame oplossings vir Suid-Afrika se probleme te vind. Die Groote Schuur Minuut is in Mei 1990 onderteken en die Pretoria Minuut is in Augustus 1990 onderteken. Tydens die Pretoria Minuut het die ANC ingestem om die gewapende stryd op te skort. Daarom het hierdie notules 'n belangrike rol gespeel in die vestiging van 'n demokratiese Suid-Afrika in 1994.

Skryf nou 'n paragraaf hieronder oor die rol van SASO.

VRAAG:
Steve Biko en die filosofie van Swart Bewussyn het 'n belangrike rol gespeel in die mobilisering van swart Suid-Afrikaners teen die Apartheidsregime gedurende die 1970's.

Stem jy saam met hierdie stelling? Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun.

P – PUNT	
V – VERDUIDELIK	
B – BEWYSE	
S– SKAKEL/LOA	

VOEG DIT SAAM:

AKTIWITEIT 6: SKRYF VAN 'N GEVOLGTREKKING

Baie leerders vind gevolgtrekkings moeilik omdat hulle onseker is oor hoe om 'n opstel af te sluit. 'n Goeie gevolgtrekking is egter bloot 'n opsomming van jou argument.

'n Geskiedenis-gevolgtrekking moet:

3. **JOU ARGUMENT BEVESTIG**
   Herhaal jou antwoord op die opstelvraag.

   Voorbeeld:
   Daarom kan ons argumenteer dat ...

4. **GEE 'N REDE**
   Gebruik een van die hoofpunte uit jou opstel om jou argument te staaf.

ONTHOU:

- ✓ Moenie nuwe inligting bekendstel nie.
- ✓ Moenie 'n lang paragraaf skryf nie.
- ✓ Hou jou gevolgtrekking duidelik en gefokus.

'n Goeie gevolgtrekking herinner die eksaminator aan jou argument en laat 'n sterk finale indruk.

Sien die voorbeeld hieronder:

VRAAG: Die proses van onderhandelinge tussen verskeie politieke partye het 'n belangrike rol gespeel in die vestiging van 'n demokratiese Suid-Afrika in 1994. **Bespreek hierdie stelling krities.** Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun.	
BEVESTIG JOU ARGUMENT	Ten slotte het onderhandelinge 'n belangrike rol gespeel in die vestiging van 'n demokratiese Suid-Afrika in 1994.
GEE 'N REDE	Alhoewel daar uitdagings soos politieke geweld en die ineenstorting van gesprekke was, het politieke partye voortgegaan om te onderhandel. Gevolglik het Suid-Afrika sy eerste demokratiese verkiesing in 1994 behaal.

VOEG DIT SAAM:

Ten slotte het onderhandelinge 'n belangrike rol gespeel in die vestiging van 'n demokratiese Suid-Afrika in 1994. Alhoewel daar uitdagings soos politieke geweld en die ineenstorting van gesprekke was, het politieke partye voortgegaan om te onderhandel. Gevolglik het Suid-Afrika sy eerste demokratiese verkiesing in 1994 behaal.

Skryf nou 'n gevolgtrekking vir die opstel hieronder

VRAAG:
Steve Biko en die filosofie van Swart Bewussyn het 'n belangrike rol gespeel in die mobilisering van swart Suid-Afrikaners teen die Apartheidsregime gedurende die 1970's.

Stem jy saam met hierdie stelling? Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun.

BEVESTIG JOU ARGUMENT	
GEE 'N REDE	

VOEG DIT SAAM:

AKTIWITEIT 7: VOEG DIT ALLES BYMEKAAR

Jy het nou geleer hoe om die volgende te doen:

- ✓ Analiseer 'n opstelvraag
- ✓ Skryf 'n inleiding
- ✓ Skep 'n argumentlyn (LOA)
- ✓ Skryf 'n PVBS-paragraaf
- ✓ Skryf 'n gevolgtrekking

Gebruik die spasie hieronder om 'n opstel te beplan.

Kies EEN van die opstelvrae en voltooi die beplanningstemplaat.

Dui die vraag aan wat jy gekies het:

Steve Biko en die filosofie van Swart Bewussyn het 'n belangrike rol gespeel in die mobilisering van swart Suid-Afrikaners teen die Apartheidsregime gedurende die 1970's. **Stem jy saam** met hierdie stelling? Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun.	Die proses van onderhandelinge tussen verskeie politieke partye het 'n belangrike rol gespeel in die vestiging van 'n demokratiese Suid-Afrika in 1994. **Bespreek hierdie stelling krities.** Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun.

ARGUMENTSLYN (LOA)
INLEIDING
PARAGRAAF 1 ONDERWERP: BEWYSE:

PARAGRAAF 2
ONDERWERP:
BEWYSE:

PARAGRAAF 3
ONDERWERP:
BEWYSE:

PARAGRAAF 4
ONDERWERP:
BEWYSE:

GEVOLGTREKKING

SESSIE: 29 AUGUSTUS 2026

ONDERWERP: Brongebaseerde vaardighede vir Vraestel 1 en 2

Geagte graad 12-leerder,

Waarom is brongebaseerde vaardighede so belangrik?

- Brongebaseerde vaardighede leer jou hoe om **krities** te dink en **nie alles te glo** wat jy op sosiale media, die internet of in die nuus sien nie. In 'n wêreld vol waninligting en vals nuus, is die vermoë om bronne te analiseer, vooroordeel te bevraagteken en bewyse te evalueer 'n kragtige lewensvaardigheid.
- Hierdie vaardighede help jou om **ingeligte besluite** in die alledaagse lewe te neem. Of jy nou 'n loopbaan kies, stem, 'n kontrak teken of probleme by die werk oplos, jy moet inligting versigtig interpreteer en onafhanklik dink.
- Brongebaseerde vrae ontwikkel **kommunikasie- en argumentasievaardighede**. Dit leer jou hoe om jou menings met bewyse te staaf – iets wat waardevol is in onderhoude, universiteitstudies, debatte en baie loopbane.
- Geskiedenisbronvaardighede bou ook **empatie en begrip**. Deur verskillende perspektiewe uit die verlede te analiseer, word jy meer oopkop en beter in staat om mense, kulture en konflikte in die wêreld van vandag te verstaan.
- Werkgewers en universiteite waardeer mense wat inligting kan analiseer, betroubaarheid kan identifiseer en probleme logies kan oplos. Brongebaseerde vaardighede berei jou dus nie net voor vir eksamens nie, maar ook vir **sukses buite die klaskamer.**

In hierdie sessie gaan ons die belangrike brongebaseerde vaardighede oefen wat jy nodig het om die NSS-eksamen suksesvol af te lê. Ons gaan na onderwerpe van beide vraestel 1 en 2 verwys. Maar onthou, selfs al gaan jy nie een van hierdie onderwerpe beantwoord nie, sal die vaardighede wat ons oefen in al die brongebaseerde onderwerpe getoets word.

Kom ons begin!

Die 5 W's van Bronne

Die 5 W's is belangrik vir ons om ons bronne te verstaan. Dit help ons om die belangrike inligting te identifiseer wat ons nodig het om die brongebaseerde vrae te beantwoord. Kom ons analiseer 'n bron met behulp van die 5 W's. Jy het **10 minute** om soveel 5 W's as moontlik te identifiseer. Moenie die opskrif vergeet nie!

BRON 3A

Die bron hieronder beskryf kortliks redes vir die eerste Selma-na-Montgomery-optog op 7 Maart 1965 in die Verenigde State van Amerika. Dit lê ook klem op waarom daarna as Bloedige Sondag ('Bloody Sunday') verwys word.

Martin Luther King Jr. en die Southern Christian Leadership Conference (SCLC) het op 2 Januarie 1965 by die Student Non-Violent Coordinating Committee (SNCC), die Dallas County Voters League en ander plaaslike Afro-Amerikaanse aktiviste in 'n stemregveldtog in Selma aangesluit waar, ten spyte van herhaalde pogings deur plaaslike swartes om te registreer, slegs twee persent op die kieserslys was. Die SCLC het verkies om op hulle pogings in Selma te fokus omdat hulle voorsien het dat die berugte (veragtelike) wreedheid van plaaslike wetstoepassingsbeamptes, onder leiding van Sheriff Jim Clark, nasionale aandag sou lok en President Lyndon B Johnson en die Kongres onder druk sou plaas om nuwe nasionale stemregwetgewing uit te vaardig …

In reaksie op Jackson se dood ('n burgerregte-aktivis) het aktiviste in Selma en Marion op 7 Maart vanaf Selma na die staatskongresgebou in Montgomery met 'n optog begin. Terwyl King in Atlanta was, het sy SCLC-kollega, Hosea Williams, en SNCC-leier, John Lewis, die optog gelei. Die optoggangers het deur Selma oor die Edmund Pettus-brug gevorder waar hulle teen 'n blokkade van Staatspolisiebeamptes ('State Troopers') en plaaslike wetstoepassingsbeamptes, deur Clark en Majoor John Cloud aangevoer, te staan gekom het wat die optoggangers beveel het om uitmekaar te gaan. Toe hulle dit nie doen nie, het Cloud sy manne beveel om op te ruk. Aangehits deur wit bystanders, het die polisiebeamptes die skare met knuppels en traangas aangeval. Berede polisie het vlugtende optoggangers gejaag en aangehou om hulle te slaan. Televisiedekking van Bloedige Sondag ('Bloody Sunday'), soos wat die gebeurtenis bekend geword het, het nasionale verontwaardiging (woede) veroorsaak (begin).

[Uit https://www.politico.com/story/2018/03/07/this-day-in-politics-march-7-1965-437394. Toegang op 6 Februarie 2022 verkry.]

WIE	WANNEER	WAAR	WAT	WAAROM
Mense/ Organisasies	Datums	Plekke	Gebeure: wat het gebeur	Redes vir of gevolge van die gebeure

Gebruik die 5 W's om vrae te beantwoord:

Kom ons beantwoord 'n paar vlak 1-vrae deur die 5 W's te gebruik wat ons geïdentifiseer het!

Vlak 1:

Onthou, vlak 1-vrae beteken dat jy moet: _____

3.1.1. Noem TWEE organisasies wat aan die stemregveldtog deelgeneem het. (2x1) (2)

WIE: _____

3.1.2. Waar het die stemregveldtog plaasgevind? (1x1) (1)

WAAR: _____

3.1.3. Waarom, volgens die bron, het die SCLC gekies om hul pogings op Selma te fokus? (2x1) (2)

WAAROM: _____

_____

_____

3.1.4. Op watter dag het die optog plaasgevind? (1x1) (1)

WANNEER: _____ of _____

3.1.5. Noem die leier van die SNCC. (1x1) (1)

WIE: _____

3.1.6. Volgens die bron, wat het die optoggangers op die Edmund Pettus-brug te staan gekom? (1x1) (1)

WAT: _____

3.1.7. Haal bewyse uit die bron aan wat toon dat televisiedekking van Bloedige Sondag verreikende gevolge gehad het. (1x2) (2)

WAAROM:_____

Belangrike wenk:

- Moenie die bewoording verander wanneer jy uit die bron aanhaal nie.
- Gebruik die woorde uit die vraag om jou te help om die korrekte antwoorde in die bron te vind.

Tyd vir vlak 2-vrae, weer eens met behulp van daardie 5 W's om jou te help!

Vlak 2:

Onthou, vlak 2-vrae beteken jy moet: _____

3.1.8. Verduidelik, in jou eie woorde, waarom Afro-Amerikaanse aktiviste die dorp Selma gekies het vir die stemregveldtog. (1x2) (2)

WAAROM: _____

_____

3.1.9. Waarom, volgens u, sou nasionale aandag druk op president Lyndon B. Johnson plaas? (1x2) (2)

WAAROM: _____

_____

3.1.10. Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis om te verduidelik waarom die wit toeskouers die optrede van die staatssoldate sou toejuig. (2x2) (4)

WAT/WAAROM/EIE KENNIS: _____

_____

_____

_____

3.1.11. Lewer kommentaar oor die implikasie van die stelling ‘Televisiedekking van 'Bloedige Sondag', soos die gebeurtenis bekend geword het, het nasionale verontwaardiging (woede) veroorsaak’ binne die konteks van die Burgerregtebeweging. (2x2) (4)

EIE INTERPRETASIE VAN WAAROM: _____

_____

_____

_____

Belangrike wenke:

- (1x2) (2) = jy hoef net EEN antwoord te gee.
- (2x2) (4) = jy moet TWEE verskillende antwoorde gee.
- “Lewer kommentaar op” is nog 'n manier om jou te vra om iets te verduidelik, in hierdie geval om te verduidelik hoekom die gebeure mense wat dit op televisie kyk, kwaad sou maak en waartoe dit sou lei.

Definisie-vrae

In die brongebaseerde vrae sal jy twee tipes definisievrae gevra word. Kan jy hulle onthou? Neem 2 minute om die tabel te voltooi:

Vlak 1 definisie	
Vlak 2 definisie	

Belangrike wenke:

- Vir beide tipes vrae moet jy jou eie woorde gebruik.
- Die term sal altyd in die bron verskyn. Jy kan die betekenis uit die bron interpreteer, maar jy mag nie aanhaal nie.
- Kyk na die volgende voorbeeld:

BRON 1A

Die bron hieronder is 'n uittreksel uit 'n artikel met die titel 'Truman Doctrine for APUSH' ('Truman-leer vir APUSH')' deur dr. J Roy, 'n Geskiedenis-onderwyser vir die Advanced Placement US History Programme (APUSH). Dit het op 22 Februarie 2019 verskyn. Die uittreksel verduidelik hoe die Truman-leer in 1947 ontstaan het.

Waar die Sowjetunie vroeër 'n Tweede Wêreldoorlog-bondgenoot (-vriend) van Amerika was, was hulle vinnig besig om oral in die wêreld 'n werklike bedreiging vir demokrasie te word. Die verspreiding van kommunisme is as die gevaarlikste bedreiging vir wêreldstabiliteit beskou en Truman was vasbeslote om 'n onversetlike houding teenoor die Sowjette in te neem. Die Amerikaanse diplomaat en geskiedkundige, George Kennan, het die idee van insluiting (stuiting) voorgestel; hierdie konsep sou die sentrale punt van die Truman-leer word. Insluiting (Stuiting) was die konsep om teendruk ('counterpressure') op elke politieke, militêre of ekonomiese deurbraak (vordering), waar en wanneer die Sowjette dit ook al probeer maak het, toe te pas.

Alhoewel dit nie 'n totaal nuwe idee was nie, is dit nie voor Maart 1947, ná 'n presidensiële toespraak deur Truman vir die Kongres, as 'n ernstige beoogde buitelandse beleid beskou nie. As gevolg van hulle eie binnelandse probleme het Engeland aangekondig dat hulle nie kon voortgaan om Griekeland en Turkye, wat demokraties en strategies geleë was, militêr en ekonomies te ondersteun nie. Truman het besluit dat dit tyd was dat Amerika die rol van wêreldleier oorneem, 'n rol wat deur die kwynende Britse Ryk vakant gelaat is.

Die Truman-leer is gegrond op die beginsel van die insluiting (stuiting) van kommunisme waar dit alreeds bestaan het en om dit nie toe te laat om soos 'n onkeerbare virus na naburige Europese nasies te versprei nie.

[Uit https://apprend.io/apush/period-8/Truman-doctrine. Toegang op 11 Februarie 2022 verkry.]

1.1.1. Definieer die term *Insluiting* in jou eie woorde. (1x2) (2)

- In die bron vind ons 'n definisie van Insluiting: Insluiting was die konsep van die toepassing van teendruk op elke politieke, militêre of ekonomiese vooruitgang waar en wanneer die Sowjets dit ook al probeer maak het.
- Hieruit kan ons aflei dat Inperking die handeling of proses is om iets onder beheer te hou, binne perke te hou, of om te verhoed dat dit **versprei**. Dit kan verwys na die voorkoming van 'n probleem, stof, emosie, siekte of situasie om te versprei of skade te veroorsaak.

Probeer nou om hierdie definisie in jou eie woorde oor te skryf:

Insluiting is:_____

_____

_____

1.1.2. Definieer die konsep *Insluiting* binne die konteks van die doelwitte van die Truman-leerstelling. (1x2) (2)

- Om 'n konsep aan die konteks van die betrokke historiese gebeurtenis te koppel, vereis dat jy die 5 W's gebruik om daardie konteks te verskaf.
- Beantwoord die volgende vrae:
  - **Wanneer** vind hierdie gebeurtenis plaas: (jy kan 'n datum of die gebeurtenis gebruik) _____
  - **Wie** was betrokke by hierdie gebeurtenis:_____
  - **Wat** was die doel van die Truman-leerstelling: (kyk na die bron, waar word na insluiting verwys saam met die Truman-leerstelling?)_____

    _____

Gebruik nou jou antwoorde vir die vrae hierbo en voeg dit by jou eerste definisie van *Insluiting*:

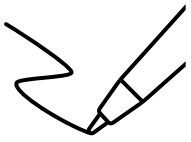
_____

_____

_____

Belangrike wenk:

- Om seker te maak dat jy alle aspekte in jou antwoord dek, gee eers die definisie en verbind dit dan met die 5 W's Wanneer, Wie, Wat of Waar om die konteks te verskaf.

Hier is 'n paar konsepte uit verskeie onderwerpe. Probeer om die leë spasies te voltooi. Gebruik die voorbeelde om jou te lei:			
ONDERWERP	**KONSEP**	**IN JOU EIE WOORDE**	**IN DIE KONTEKS VAN DIE ONDERWERP**
KOUE OORLOG	KAPITALISME		Die ekonomiese stelsel van 'n vrye mark wat nie deur die regering gereguleer word nie, soos in die VSA tydens die Koue Oorlog geïmplementeer.
	KOMMUNISME	'n Politieke en ekonomiese stelsel waarin eiendom en hulpbronne gesamentlik deur die gemeenskap besit word.	
APARTHEID SUID-AFRIKA OF BURGERREGTE-BEWEGING	SEGREGASIE	Die gedwonge of vrywillige skeiding van individue of groepe, tipies gebaseer op eienskappe soos ras, etnisiteit of geslag.	
	DESEGREGASIE		Die proses om wette en praktyke uit te skakel wat wit mense van Afro-Amerikaners op grond van ras skei gedurende die 1950's-1960's.
	GELYKE REGTE		
	BOIKOT		'n Vorm van protes waarin mense geweier het om goedere te koop, besighede te ondersteun of deel te neem aan aktiwiteite wat verband hou met die apartheidsregering om druk op die regering te plaas om apartheidsbeleid gedurende die 1980's te beëindig.

Kopiereg Voorbehou

	MASSA AKSIE		
ANGOLA	MILITÊRE AKSIE		
	ALLIANSIES	'n Bondgenoot is 'n persoon, groep of nasie wat met 'n ander geassosieer word vir 'n gemeenskaplike doel, wedersydse ondersteuning of gedeelde belange.	
WVK	AMNESTIE		
	REKONSILIASIE	Die proses om harmonie na 'n konflik te herstel, om twee teenstrydige idees, weergawes of mense tot ooreenkoms te bring.	
	OORTREDER		'n Persoon, groep of instelling wat 'n skadelike politieke daad van moord, ontvoering of marteling tydens apartheid gepleeg het en voor die WVK verskyn het

Vlak 3 vrae: BBB

In die NSC-vraestel sal daar een van die 3 BBB-vrae in elke Brongebaseerde vraag wees.

BRON 1B

Die foto (fotograaf onbekend) hieronder is op 2 Augustus 1989 by die Addington Hospitaal ('slegs vir blankes') in Durban geneem. Dit beklemtoon verset teen segregasie as deel van die Mass Democratic Movement (MDM) se Oop Hospitale ('Open Hospital')-veldtog.

[Uit http://146.141.12.32/protest-about-segregation-in-hospitals-at-addington-hospital-in-durban. Toegang op 31 Maart 2022 verkry.]

DESEGREGEER HOSPITALE

NUSAS ONDERSTEUN OOP HOSPITALE

WIE	WANNEER	WAAR	WAT	WAAROM
Mense/ Organisasies	Datums	Plekke	Gebeure: wat het gebeur	Redes vir of gevolge van gebeure

1.1.1 Lewer kommentaar oor die *bruikbaarheid* van hierdie bron vir 'n historikus wat die aktiwiteite van die MDM gedurende die 1980's ondersoek. (2x2) (4)

Hierdie bron is bruikbaar want…

WIE het WAT gedoen en WANNEER:

_____

WIE het WAT gedoen en WAAR:

_____

WIE het WAT gedoen en WAAROM:

_____

1.1.2 Lewer kommentaar oor die *betroubaarheid* van hierdie bron vir 'n historikus wat die anti-apartheidsproteste van die 1980's ondersoek. (2x2) (4)

Hierdie bron is betroubaar want…

WAT is dit, van WAT en WANNEER:

_____

Is dit 'n PRIMÊRE of SEKONDÊRE bron en WANNEER en WAAR is dit geneem:

_____

WIE het die bron geskep en wat maak dit van daardie persoon van WAT en WAAROM:

_____

1.1.3 Verduidelik die *beperkings* van hierdie bron vir 'n historikus wat die proteste teen segregasie tydens apartheid ondersoek (2x2) (4)

Hierdie bron is beperk want…

WIE se perspektief is dit van WIE wat WAT doen:

_____

WIE doen WAT en WAAROM:

_____

WIE se perspektief vna WAT wys dit NIE vir ons nie:

_____

Belangrike wenke:

- Wees altyd spesifiek. Gebruik die besonderhede in die bron en moenie te vaag antwoord nie.
- Wanneer jy die beperkings beskryf, probeer om die woord "**slegs**" te gebruik, bv. Dit is beperk omdat dit ons slegs wys ... OF "**nie**", bv. Dit is beperk omdat dit ons nie ….wys nie.
- Moenie vergeet van die onderskrif te om jou te help om die relevante inligting te vind nie.

Vlak 3 Vrae: Vergelyking

BRON 2B

Die spotprent hieronder is deur J Shapiro, 'Zapiro', vir die *Sowetan*-koerant geteken. Dit beeld Aartsbiskop Desmond Tutu uit wat op 29 Oktober 1998 die Waarheids-en-Versoeningskommissie se verslag by President Nelson Mandela aflewer.

[Uit *Truth Drawn in Jest, Commentary on the Truth and Reconciliation Commission Through Cartoons* deur W Verwoerd en M Mabizela]

Spesiale aflewering: Waarheid

…Aangeval van Links, Regs en Middel, Mnr, maar ons het dit gemaak

BRON 2C

Hierdie bron deur A Yates is geneem uit 'n spesiale verslag met die titel 'Justice Delayed: The TRC Recommendations 20 Years Later'. Dit fokus op advokaat Ntsebeza (een van die WVK-kommissarisse) se evaluering van die werk van die WVK gelei deur Aartsbiskop Desmond Tutu, die voorsitter van die WVK.

Die WVK het ongeveer 300 oortreders van menseregteskendings aan vervolging onderwerp. Tot met die onlangse aankondiging deur die Nasionale Vervolgingsgesag (NVG) ('NPA') dat 15 sake op hierdie lys vervolg gaan word, is nog net een persoon, Eugene de Kock, aan apartheidsera-misdade skuldig bevind. Die onlangse herlewing (oplewing) in WVK-verwante vervolgings is 'n welkome teken dat hierdie aanbeveling kan realiseer (werklikheid word), hoewel dit stadig is … Die sake van Ahmed Timol, die Cradock Vier, en ander word tans gelitigeer (hofsake is aan die gang). Baie mense hoop dat die 15 nuwe sake wat deur die NVG aangepak gaan word, die begin van 'n lang proses van vervolging van die volledige lys uit die WVK-verslag sal wees.

Sommige van die WVK se doelwitte was suksesvol. Soos Ntsebeza Dumisa (WVK-kommissaris) met helder (duidelike) detail terugdink, was die eenvoudige stap dat jou storie in die openbaar bevestig (gestaaf) is 'n belangrike en betekenisvolle stap vir almal wat daarby betrokke was. Apartheid was 'n tydperk waartydens uitgebreide (toenemende) waninligting geskep is, op beide nasionale en globale vlakke, oor die werklikheid van wat in Suid-Afrika besig was om te gebeur. Dit is redelik om te droom dat ná die afwesigheid van die waarheid, openbare verklarings van feite nie net 'n herstel van persoonlike waardigheid sou wees nie, maar ook die eerste stap na nasionale eenheid.

Ntsebeza Dumisa stem saam dat die internasionale relaas (verhaal) dat die WVK Suid-Afrikaners van hulle verlede bevry het en dat dit 'n sprokiesverhaaleinde vir 'n massiewe menseregtestryd was, onwaar is. Die idee dat met Desmond Tutu aan die hoof (in beheer) Christelike waardes oorwin het, en dat vergifnis die trauma van 50 plus jaar se onderdrukking sou uitwis (verwyder), is ook kortsigtig.

[Uit *Daily Maverick*, 5 September 2018]

Verwys na Bronne 2B en 2C. Verduidelik hoe Bron 2B die bewyse in Bron 2C rakende die werk van die WVK ondersteun. (2x2) (4)

Beide bronne bewys dat…

Beide bronne bewys dat…

Vlak 3 Vrae: Paragraaf

Deur slegs die TWEE bronne hierbo te gebruik, skryf 'n halwe paragraaf oor die volgende vraag: Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis om 'n paragraaf van ongeveer VIER reëls (ongeveer 40 woorde) te skryf waarin jy verduidelik wat Suid-Afrikaners kan leer uit die rol wat Aartsbiskop Desmond Tutu, voorsitter van die Waarheids- en Versoeningskommissie (WVK) van 1995 tot 1998, gespeel het.

Belangrike wenk:

- Vir elke bron, vra jouself af: WIE doen WAT in die bron? HOEKOM is dit belangrik vir die vraag?
- Tydens die eksamen, wanneer jy deur die bronne lees, maak notas oor hierdie twee vrae.
- As jy dit doen terwyl jy die eksamen skryf, sal jy genoeg inligting hê om jou paragraaf te skryf.
- Dit is hoekom dit so belangrik is om die 5 W's te identifiseer.
- Maak seker dat jy jou eie woorde gebruik.
- Jy mag nie uit die bron aanhaal nie. Moenie kolpunte gebruik nie.
- Jou antwoord sal beter gestruktureer wees as jy na die bronne verwys, bv. Bron 2C wys vir ons dat…
- Die beste paragraaf sluit ook jou eie kennis in. So, wat kan jy uit die klas onthou oor Tutu en die WVK?